

Tunnikava: MINU DIGITAALNE JALAJÄLG

Klass: 5.-9. klass

TUNNI KESTUS: 45 MIN

**45
minutit**

EESMÄRGID:

Õpilane:

- teab, mis on digitaalne jalajälg ja kuidas see tekib;
- oskab tuvastada oma tegevusi, mis jätavad digitaalse jalajälje;
- mõistab, miks on oluline oma digitaalset mainet hoida;
- oskab käituda vastutustundlikult internetis ja sotsiaalmeedias.

ÕPITULEMUSED:

Õpilane:

- selgitab, kuidas tema tegevus veebis võib mõjutada teda tulevikus;
- analüüsib oma internetikäitumist kriitiliselt;
- oskab hinnata, millist infot enda kohta on mõistlik avaldada.

Vahendid: Tahvel / projektor, Internetiühendusega seadmed (arvutid või tahvelarvutid, 1 seadme võib jagada 2–3 õpilase peale), töölehed (või digitaalsed Google Forms / Padlet variandid), Targalt internetis materjalid

I ETTEVALMISTUS

Arutelu / soojendus:

Küsi õpilastelt:

**5
minutit**

Mida te mõistate sõna „jalajälg“ all?
Mis võiks olla „digitaalne jalajälg“?
Kas arvate, et teil on oma digitaalne jalajälg?

Õpetaja kirjutab tahvlile märksõnu, mida õpilased mainivad.

Selgitus: Meie tegevus internetis jätab jälje ehk kõik tegevused ja andmed, mida saab sinuga seostada on sinu digitaalne jalajälg. Kui sa kõnnid märjal liival, siis jäävad liivale sinu jalajäljed. Digitaalne jalajälg on kõik see, mida inimene endast internetti jätab — postitused, kommentaarid, fotod, otsingud, kasutatud rakendused, keda jälgid nt TikToki, jms.

II PÕHIOOSA

VIDEO VAATAMINE

<https://novaator.err.ee/258569/100-sekundi-video-digitaalne-jalajalg-ja-privaaatsus>

Arutelu: Mis sa videost teada said? Mida võiks inimesed teha, et nende digitaalne jalajalg oleks väiksem? Mida saad sina teha, et su kontod erinevates keskkondades oleks privaatsemad?

Selgitus: Digitaalne jalajalg maalib sinust pildi, see toimub kogu aeg, isegi siis, kui me seda ei taha. See, milline on sinu digitaalne jalajalg mõjutab sinu kooli sisse saamist, tuleviku tööd ja isegi kohtinguid. Kui sa kasutad internetti, siis pole võimalik, et sinust ei jää jälge järele. Oluline on see, et mida sa internetis teed ja millise jälje see sinust maha jätab.

PRAKTLINE TEGEVUS:

1. Tööleht "Minu digitaalne jalajalg".

https://docs.google.com/document/d/1t1JcArjDoJsk7GOmtsl_2ezBeY_3LpZuZJHJ_7AaLNM/edit?usp=sharing

2. Mäng "Tööotsija ja tööandja" - info otsimine paarilise kohta. Üks paariline on tööandja ja teine tööotsija. Otsitakse teise kohta Google'ist infot.

Arutelu paarides või väikestes gruppides:

Mida "tööandjana" tööotsija kohta leidsid? Missugune info ei peaks olema internetis leitav?

Mis võiks juhtuda, kui sinu digijalg on liiga suur?
Milline võiks olla "tark ja turvaline" digitaalne jalajalg?
Plakati koostamine paaristööna - Minu tark jalajalg
(nt Canvas või paberile) "Viis reeglit targa digitaalse
jalajälje jaoks".

Näide: Mõtlen enne, kui postitan.
Ei jaga isiklikku infot avalikult.
Kasutan turvalisi paroole.
Kontrollin privaatsusseadeid.
Jään internetis viisakaks ja sõbralikuks.

III LÕPETAV OSA

Arutelu: Mida sain teada? Mida teen edaspidi teisiti?

Riputan intrenetti selliseid pilte, mis jätavad minust hea mulje.

- Mõtlen enne, milliseid andmeid enda kohta avalikult jagan (telefoninumber, sünnipäev, aadress ja e-mail).
- Mõtlen enne, mida postitan, sest see võib jääda sinna pikkadeks aastateks (ära postita avalikult oma tülisi sõpradega).
- Kui leian enda kohta asju, mille üle ma uhke ei ole - siis proovin need eemaldada (kustuta vanad postitused).

Tunnikava koostas Heily Epro-Volmer, Harkujärve Põhikooli õpetaja ja projekti Targalt internetis koolitaja. Tunnikava andis välja Lastekaitse Liit projekti Targalt internetis raames.